

میلعا وه

تادوجوم فیلکت تیفیک

و فیلکت لصالصا رد کلم و نج، ناسنا کارتشا
اهنا درمت و ت عطا ه شیر

مهند سلج - 1413 م رحم مهند - نیوکت تیلاو

تاناید

ی نار هط ی نیسد ن س محمد محم دیسد جاد الله تیا
هرسد الله سدق

مِجْرَلَا نِاطِيْشَلَا نِمَ لِّلَّهِ اِبْدُ ذُوْعَا
 مِجْرَلَا نِ مَحْرَلَا اللّٰهُ مِسِب
 نِ يَمَلَا عَلَا بَرِّ لِّلّٰهُ دُمَحَلَا
 بِيْبِدَ وَ اَنْبِيْبَدَ وَ اَنْدِيْبَدَ اِلَى اَعْمَلَا سَلَا وَ اُقَلَا صَلَا وَ
 اَنْبُوْلُق
 دِمَحْمُ اِلَى فَطْصُمَلَا مِسَا قَلَا اِلَى بَا اَنْسُوْفُنْ بِيْبَطَ وَ
 نِ يَمُوْصَعْمَلَا نِ يِرْ هَا طَلَا نِ يِيْبِيْطَلَا اِلَى اَعْمَلَا وَ
 نِ يَمِرْرَكْمَلَا
 مَوِيْ اِلَى لَانِ لَانِ لَانِ نِمَ نِ يِعْمَجَا مِهْنَادَعَا اِلَى اَعْمَلَا نَعْلَلَا وَ
 نِ يِدَلَا

فيلکت لصا رد کلم و نج، ناسنا کارتشا

بهاتک ی ف میکھا الله لاق

نِ يِطَ نِمَ اِرْشَبْ قُلْخُ اِلَى نِيَا اِكْنَلْمَلَا كُبْرَ لَاقَ ذَا اِ
 هَلَا اَوْعَقَفَ اِلَى حَوْرُ نِمَ يِهِيْفُ تُخَفَنُوْ هُتِيْوَسَ اَذِاْفُ
 1. (نِ يِدِجَسْ

.تسا مِلاسا هيلع ادهشلا ديس هب قلعتم مايا
 و نينمؤملار يما نايعيش زاي راتفرگ عفر تهج
 ي تاو لصد مِلاسا هيلع نامز ماما جرف رد لي جعت
 !دينک متخ

،ديامرفي م لزان لاعتم دنوادخ هک ي ما کھا
 ره و تيفيک ره هب مدآي ند فانصا مامت ي ارب
 هکلب ،ناسنا ي ارب اهنت هذ ؛ دراد زُجنت تيصوصخ

1: 192 ص ، 2 ج ، ن آرق ت و کلم رون ؛ 72 و 71 هيا ، (38) ص هروس

«مشابي م لگ زاي رشب هدنکت قلخ ن م»

179: ص ، مِلاسا و تيلها جرد زورون

زا و مداد رارقش يوخي جرد ار وا حرا وجو اضعا ي مامت و مديشخب موقار وا هک ي ما گنه»
 «ديبارد مدجسد هب وا ربار برد ما گنه ، مديمد ن ارب دوخ حور

ی ما کحا م ه کلم ی ارب روطنیمه و نج ی ارب و ه دش رداص راگدرو رپ ایحاذ زا اهنا به ص تخم ل اعتم دنوادخ هک ی تاباطخی لکرو طه بو . دوشی م دارفا بولقه بو و دهی م ل زانند دوشی بو بر ملا عزا ، درادن ص اصتخا رشب دارفا به طقف ، دنکی م دراو هک ی تاباطخ رد سنا و نج و هکنلام مامت هکلب . دننک لمع ن آل ابند به دیاب و دنتسه فاکم ، دنراد

ناسنا دشر و تمه اب فیلکت هطبار

ی ارب هک تسا نیا تسه هک ی اهلسم اهتتم باطخ اهنا بتارم بسحر ب رشب و ناسنا دارفا ی ماء در ف کید . دریگی م تروص ی توافتم ی اه هک ی دارفا نیمه) دناهد رکنی ط ار ی لحارم هک ل خاد مهن نامدوخ اسبه چ و مینکی م دهاشم ار اهنا و تاباطخ زا عون کید ی اراد اهنا (میشاب اهنا ادیی قر تو اقر و دشر ناسنا رگا ؛ دنتسه فیلکت رتفیرظ و رتفیظ و رتقیقد تاباطخ ، دنک نیمه به طقف اهلسم و دریگی م قلعت و اب ی رگید ، دشر و ی قر تو ی ارب . دوشی مند متخ بجاو ما کحا رد هک ی تابجاو و یرهاظ فیلکت نیا زا دیاب رتلااب ی ر دق باطم ه دش هتشون بهیلمع ی اهلسر ، دراد هک ی تمه هز ادنا به ی سکره و دور ب رتار ف و دبیطی م ی رتشیب ی ورین اعبط

¹ دشابش کلاب ن ادنر فویش ی قشاع *** تسود به هار دربند مئعت درور پیزاند

ی ارب یرهاظ ما کحا به ل معن دویذی فاک لامک به ن دیسر

کرت و ، تابجاو و ضئارف به ل معن فرصد ه دش هداد رارق مومع سرتسد رد هک ی تامرحم ی اه دیاف و درب ده اوخذ دو صقم به هار ناسنا تسا

¹ 159 لزغ ، (ی نیوزق) ظفادن اوید

ی رهاظ مکد زا ملحرم نامهر رد [مبتلا] . درادن
 ، ملحرم نآ اب بسانتم و دریگم رارق فیلکت
 اما ؛ دهدی م شاداپ و اهدت مایق زور رد دنوادخ
 زاینده ، دنکی طی رتلا اب بتارم دنه او خبه کی دارفا
 ماگت امرحم و ضئارف نیا زا رتلا اب هک تسا
 دنشاب هتشاد رظنم ار یئاسم و دنراد رب ییاه
 ی تدو تسا هدمآ رابخا و تایاور رد اهنیا مامت هک
 بلاطم نیا به ترضدم هرکا لوسر نامز رد
 و دنکی لمعی ضعب اهنتم . دنراد ی تاراشا
 ش دوخی اج رد نآ و ؛ دنکی من ل مع م ی ضعب
 دنکی من قرف هئسم و تسا ظوفحم

ماما زا یسدف تیدد رد لفاوند به ل مع راتا ق داصد

دنوادخ هک دنیامرفی م ماسلا هیلع ق داصد ماما
 می سدف تیدد رد ناسنا به باطخ لاعتم
 :دیامرف

امم ی لببأ عی شبد ی دبع ی لببأ ببحتت ام
 ی تد لفاوناب ی لببأ ببحتی هنا و هیلع هتضررتفا
 و به ع مسی ی ذلأ هعمس نوكاف هبأ اذاف هبأ
 و به ق طنی ی ذلأ هناسل و به ر صبی ی ذلأ هرصب
 1 . اهدی شمی ی ذلأ هجر و اهدش طبی ی ذلأ هدی

نیلوا :دیامرفی م سدف تیدد نیا رد دنوادخ
 نموم هذنب زانم هک ی زیچ و هئسم نیرتمهم و
 هکی نآ ؛ تسا ضئارف هئسم مراد عقوت مدوخ
 زیچهمه زالوا هلهو رد منکی م بجاوش یارب

¹ ص 1، ج 1، سانشالله . فلاتخا یردق اب ، 291 ص 1، ج 1، نساحملا
 281:

رتب و بجم هک دزاسی من مهارف ار دوخ تبجم بابسا نم یوسه ی اهدنب چیه : دومرف دنوادخ
 به نم هذنب نیقی و متد روطه و . ماهدومذ بجاو و متدیو رب نم هک ار هچنأ زا نم دزن دشا
 وانم هکی یاج ات ، ببحتسم ی اهراک ن دروا اج به اب دروام درگ ار ش تبجم بابسا نم یوس
 مشچ و ، دونشی من آ اب هک متسه و اشوگنم ، متشاد تسود ار وانم نوچ سپ . مراد تسود ار
 نآ اب هک متسه و اتسد و ، دیوگی من خسن آ اب هک متسه و انبز و ، دنیبی من آ اب هک متسه و
 « دوری م هار نآ اب هک متسه و یاپو ، دریگی م و دهدی م »

و ضئارف نیا ی تقو بتسا رتمهم نم یارب
ل فاو ن اب ، درک ادیپت غارف و داد ماجنا ار تابجاو
ی لو تسا نم یاضر دروم هک بهحتسم روما و
، ماه دینادرگن بجاو نموم هُدنْب نیا رب ار اهنأ
رد ام هتبا . دنکی م کیدزن نم هب اُمئاد ار ش دُوخ
یارب اهنیا ! میتسه ریگن امتا مرحمو تابجاو دُوخ
رگید دارفا یارب رگید ترابع هب و دعبل حارم
!تسا

[ی لو] ماه درکن بجاو وار بنم ار بشد زامد
دنکی م کیدزن نم هب ار ش دُوخ ، بشد زامد اب و
، یِضرم تدایع ، محر اُلمد ، اهُق افنا ، تاقدص
نیا لِلاثما و ی بحتسم هُزور ، رکذ ، بشد ی رادیپ
اهنیا مامت ، عرشد تاروتسد هک ار ی بحتسم روما
اُمئاد و دهدی م ماجنا ، تسا هتفرگ رب رد ار
بد ماقم هکنیا ات دنکی م کیدزن نم هب ار ش دُوخ
! مراد تسود ار وانم و دسری م ارف

و بذج ی انعمه رب راگدرو رب اُیحان زا تب
هب ار وای نعید ؛ بحم هب تسا بوبحم باذجنا
رگید . منکی م کیدزن و منکی م بذج دُوخ فرط
ی م ادیپت و اُقتل احد و دنکی م قرفه لحر م اجنیا رد
موشی م و اعمس ، مدرک کیدزن ار وای تقو : دنک
رد رگید و مشچ و شوگ ی نعید . دوشی م نآ اب هک
واندید ی لو دنیبی م و ؛ دریگی م رارقنم تمدخ
ی مشچ و دز ادنای م هک ی رظن ؛ تسا نم اُیحان زا
ار دُوخ شوگ . تسا نم هُدارا هب ، دنادرگی م هک
ی نابز . تسا نم هُدارا هب دراپسی م هک ی یادص هب
نیاربان ؛ ددرگی م نم هُدارا هب ، دنادرگی م هک
ی م هک و اتسد . دیوگب و غلن خسد دناوتی مذرگید
ی م تکردهک وای یاپ . دوشی م نم تسد ، دریگ

و اضعا مامت هصلاخ . دریگی م رارقن م یاپ ، دنک
ن آنم تیشم و هدارا اب ، نموم هُدنبنیا حراوج
دندهی م ماجنا ار فیاظو

الله ی لیا نیکلاس اب ماوع فیلیکت توافت

اب ،تسا ماقم ن آ هب ن دیسر ی ارب هکی فیلیکت
تساتود دندهی م ماجنا ماوع مدرم هکی فیلیکت ن آ
ی گدنز ی عیبط ریس طقف هکی دارفا و ماوع مدرم
ماجنا راک دنه اوخب ی لیخ ،دندهی م ماجنا ار دوخ
و ندرکن تبیغ و هزور و زامنیمه هب ،دندهب
نیا زارتلاب ؛دنسری م لئاسم نیا و ندرنتمهت
ماقم نیا رد لاصا هذو دسری م اهنأ رکفهذ ،دح
دنتسه

لیم و لآاب [ملاء] و لامک هبلیم هکی یاهنا اما
دوخب باتک و باسد دیابل وازا ،دندراد تکردهب
ماوع بلطم قوفام ار بلطم دیاب و دننک ادجار
هئسم کین اسنا مکنیا فرصا اب .دنریگبرظنرد
ماوع ی اهراک نامهی لو ،دَنارورپی م ن هذرد ار
فرصا اب !دوشی من لد بلطم ،دهد ماجنا ار
ن آ یاضتقمه ب ی لو ،دشاب هتشاد ی تین ن اسنا مکنیا
!دوشی من مامت هئسم ،دنکن ل مع تین

ی ملعی لاء ل حارم هب ن دیسر ی ارب هکی سکی
ی سورد هب دناوتی من ،دراد تین و مامتها و ی عسد
؛دندادی م هگدن بیپا حطسرد ار وا هکی دنک افتکا
چنر ل محت ،دشکب ی رادیب ،دنک تکرده دیاب [هکلب]
علاج و ی رود و درخبدوخ ی ارب ار تقشم ،دنک
ماجنا دیاب ار اهنیا .دنیزگبدوخ ی ارب ار نطوزا
.دسری من لآاو ،دسرب لئاسم ن آ هب مکنیا ات ،دهد
ی بلطم ام مکنیا فرصا اب .تسا نیمه مه ادخه ار
نیا یاضتقمه چنآ ن کلو میشاب هتشاد ن هذرد ار

ی‌یاج به بلطم ،می‌دهند ماچنا تسا تین و فده
ماچنی و لاس تیسب و لاس هد [دنچره] !دسری‌من
دوخی‌اجزا ،مینامبی‌قاب‌لحرم‌کیرد مه‌ل‌اس
.مینکی‌من‌تکرده

همئا و لاعتم دنوادخ هک فیلاکت اذ
ررقم‌اللهی‌لانیرئاس و نیکلاس‌ی‌ارب‌ملاسلا مهیلع
زایتما و توافترگید دارفا فیلاکت اب ،دناه‌دومرف
.دنکی‌م‌ادیپ

تبیغ‌ندرک‌تبحص‌رد‌ی‌داع‌مدرم‌هکنیمه
نیمه و دنزنت‌مهرگید‌س‌ک‌هل‌قادر و دننکد
برغم‌زامذب‌ش‌فصنات‌ب‌شل‌وا‌زا‌مر‌خ‌لا‌اب‌ه‌ک
و دنریگبی‌اه‌زور‌طقف و دنناو‌خ‌بار‌ناشیا‌ش‌ع‌و
ار‌مزور‌تار‌طعم و دننک‌کرتار‌مزور‌ت‌امر‌حم
نیا‌ی‌لو ؛دنکی‌م‌ل‌وبق‌اهنآ‌زا‌ادخ ،دنه‌ند‌ماچنا
!تسین‌م‌امت‌ه‌لئسم‌نیا ،تسا‌م‌امت‌ان

اهنآ‌فده‌ه‌ک‌دنکی‌م‌تیافک‌ی‌دارفا‌ی‌ارب‌نیا
روظنم و تسا‌ندی‌او‌خ‌و‌ندر‌وخ‌طقف‌ایند‌نیا‌رد
ی‌یاهت‌معن‌به‌ن‌دیسر ،ایند‌نیا‌زا‌ن‌تفر‌زا‌اهنآ
اهنآ‌ی‌ارب‌ایند‌نیمه‌رد‌ادخ‌دنکی‌م‌ل‌ایخ‌ه‌ک‌تسا
فده‌ه‌ک‌ی‌دارفا‌ی‌ارب‌اهنیا‌اما .تسا‌هداد‌رارق
.تسین‌ی‌فاک ،دنراد‌ی‌رت‌لا‌اب

!دنه‌دی‌م‌ماچنا‌راکه‌چ‌مدرم‌نیا‌دینیب‌امش
یرد‌ره‌زا ،دنکی‌م‌تبحص‌رگیدمه‌اب‌ی‌تقو
یردق‌اهنآ‌س‌لجم‌رگا و دنرو‌آی‌م‌ن‌ایم‌به‌ی‌نخس
ی‌م‌راگنا !دندات‌حاران‌لاصا ،درنگب‌توکس‌به
فرد و دنشکب‌فرد‌راوید و رد‌زا‌دنها‌وخ
ی‌م‌راگنا !ش‌اب‌تکاس‌ه‌قیقد‌ود‌بخ !دننرب
تبحص و دنریگبی‌بلطم‌ی‌اه‌یضق‌ره‌زا‌دنها‌وخ
اهنآ‌دز‌ن‌رد ،درنگب‌توکس‌به‌س‌لجم‌رگا .دننک

و هدا تفاقا پش پید بالاطم !تسا تلاطب ،تسیند س لجم
 تبحص اهنا روظنم و دنکی م حرطم ار ی هیدب
 نیا رد دنادی م ادخ .تسا ندر فرح و ندرک
 راکر گید !دوشی م حرطم ی لئاسم هچ ندر فرح
 دیاب هکی سلجم و ،درنگی م کذل اثما و تبیغ هب
 بعب و وهلس لجم هبل ی دبت ،دشاب ادخ رکذ ی ارب
 دوشی م تامرحم باکتر او

مذعلها و ی داء مدرم ندوب ماوع رد کلام

نیا م ه ناشیاهدنو خا ؛دنروطنیا مدرم نیا
 هب !دنتسه روظنیمه همه !دنکی منی قرف ؛دنروط
 نیا رد ل خاد رانک کی زا همه» :باهی دهم لوق
 ملیف ن آ هکی نامز «!دناه تفرگ رارق بوج فرط
 شخپ ی ملاسا ی روهمج نویزیولت رد ار ی نیاز
 رحن اسنا کی لمعی ارب ار نا مدرم و دندرکی م
 هدنب ،دندرکی م داملق و گلا ،دو خصبی گتم و داز او
 مدینش دوب ی دجسم زامنش پید هکی دنو خا زا مدوخ
 ،دوشی م شخپ همانرب نیا هکی بش» :تفگی م هکی
 رتدوز مناوخی م ار اشع و برغم زامن ی تقو نم
 هناخ هب اروف و منکی م لیطعت ار مدجسم همانرب
 «.منک اشامت ار ملیفات مدرگی مرب

تروص مدرم ی ارب رگا !دنک ترسرب کاخ
 مدرم دیاب هکوت ،دندهد هولج [بوخ] ار ای اشحاف
 لئاسم نیا زا ار مدرم دیاب هکوت ،ی نک تیاده ار
 ار مدرم و ی نک هاگآ ار اهنا و ی رواید نورید
 هیعدا هجوتم و رحس ی رادید و بش زماند هجوتم
 ی لئاسم هجوتم و تسا دراو ی بش نینچ رد هکی ا
 ناید اهنا ی ارب **ملاسا مهیاع همئا** تایاور زا هکی

¹(قحم). تشز و رکنم رما :هشحاف

ی م هاور رتدوز ار مدرم مه ،ی نک [تسا هدش]
 ن آهمه زا هدزکلفیت خبدب ی و ت د و خ [م ه] و ی نک
 و ی وری م هک ی تسه رتق اشم و رتهشت مدرم
 تقون آ! ی نک ی م اشامت ار همانربنیا ی مشچ راهچ
 هیضق بشد فصد زا دعب کی و هدزاودت عاسد ات
 و دنایم ی قابن اشیا روطنیمه و دشکی م لوط
 ی م و ددنبی م [ار نویزیولت] دندز ار مرآ ن آ ی تقو
 دگرم ت

نیا مدرم نیا و دهاوخی م ار مدرم نیا اقا نیا
 تشدگ زا دعب هک ی سک ی نعید! دنهاوخی م ار اقا
 لها مولع رد معلاطم و تسرامم لاسد ی ستسید
 لئاسم ی ار بهک ی تادیکات همهنیا و تایاور و تید
 دعب¹ ،تسه کذلک اثما و اهی راده دندز بشد و بشد
 رد شملع و شلقع ،ش رکف ،تسرامم همهنیا زا
 امش ایآ ،دشاب رازاب و هچوک ی لومعم درف کی دح
 ؟! دیراد تیاده و ی یامنهار ع قوت درف نیا زا

ناسنا رگا هک متفگی م ی سک هب نم تقو کی
 ،دشاب هتشادن زیچچیه و دشاب هتشادن کولسورید
 کی ی اجهب [ایآ] دشاب هتشاد لقع هدرخکی [ی لو]
 ی م ندرک معلاطم هفصد کی و ن تفرگ دای هملک
 تا قوا ی هاگ!؟ دنکی م اشامت ار اهنیا و دنیشن
 رابخا زا» :دنکی م ل اوسد نم زا اقر زا ی ضعب
 نم تسا هام و د مسقم دجهب» :میوگی م «؟ ربخهچ
 تسا دهاشد ادخ «.ما هدرکن زاب ار ویدار چچید
 ت عاسد کیدزن هک هدمآ شپید ل احصبات ی دراوم
 هکنیمه ،م تشادن ی راک چیه مهنم و دوب رابخا

¹ و 266 - 248 و 93 - 90 ص ، 4 ج ، تعیشلا لئاسو هب دوشد عوجر
 116 - 309 ص ، 84 ج ، راونلا راجب ؛ 274 و 273

منک ز ابار ویدار چچپه کنیا هب دور بتساوخ متسد
نم لاماد بخ منیبی م ،تسیچ رابخا رتیت منیبی و
باتک !؟ دراد هدیافه چ ،مدیمهفد ای مدیمهفد ار نیا
می م باتک هحفص و دن آ ی اجهب و منکی م ز ابار
مناوخ .

درد هب هذک دز اد رپی می فرح هبل قاع مدآ ایآ
رگا !؟ دروخی م شترخآ و ایند درد هب هذو شنید
[ولو] دشابند هناوید و دشابل قاع ایند نیا رد مدآ
!ن امر سرد دروخب ،دشابند **اللهی لارئاسد و کئاسد**
می م اشامت ار اهنیا ایآ ،ش دوخ ی اجهب همه اهنیا
!تسا مدرم ی ارب هک اهنیا !؟ دنک

می مند هک تسای لئاسم میوگی م هک یی اهنیا
تیمها هب مهاوخی م ؛منار ننگب ار امشد تقو مهاوخ
هدش هداتفا اپش پید ردقچ هئسم هک دیر بی پی هیضقه
هک هدش ی داء و هدش مک هئسم تیمها زا ردقچ و
!میا هدش لاتبمی لئاسم نینچ هب امشد و نم

دنک اشامت ار یی اج و دنیشنبت عاسد و دن اسنا
مامت !دیاید فرطنآ ،دوربت فرطنیا پوت کی
می م فرطنیا زا پوت نیا هک دشابنیا هب شمشچ
پوت کی ی نعید !دوری م فرطنآ زا ای دور
ایند مدرم درایلیم راهچ ،هساکی هز ادنا هبی مرچ
نآ و فرطنیا ش دوخل ابندهب و هدرک فلاء ار
پوت کی !دینیبی م ادخ هبار وت !دناشکی م فرط
فرطنیا ار ایند تیعمج درایلیم راهچ یردقنیا
می م نیمز فرطنیا دناشکی م فرطنآ ،دناشکی م
پوت کی نیا ،دناشکی م نیمز فرطنآ دناشک
!؟ دنکی م اشامت ار هحفص نیا ل قاع مدآ یردقنیا
!؟ تقو نارنگ دش م ه نیا

ش دوخ ناسنا ،تسا ش زرو ،هئسم تقو کی

اشامتار نأ و نیا و نتشند [اما]؛ دهدی م ماجنا
 دراد هکی تاعبت [زای ادج، تسیند حیحص] ندرک
 و امی امعز مه اهنا، دنتسه ام او ع دارفا اهنا
 رد و دنربمی دنراد ار معماج هک دنتسه ی دارفا
 مدرمی ار بو و چیورتار لئاسم نیا نکاما و دجاسم
 !دنگی م حیرشت

تقولوا زمانه ربما یه مامتها

هرابرد تایاور همه نیا ام [هکی لاحرد]
 میراد ار نأ به روتسد و تقولوا زمانه تلیضه
 1

یاری دنتشاد مرکا ربمغیپ: مدید ی تایاور رد
 دندرکی م تبحص و دندناوخی م به بطخ مدرم
 دندمان بیاپر بنم زاترضد؛ دوبرهظ زمانه ع قوم
 بلطم نوچ. دندناوخب احصا اب ار رهظ زمانه و
 ی لااب رب دنتشگرب هر ابود، دوب هدنام ی قاب زونه
 نیا ردقنیا. 2 دنداد همادا ار تبحص هقیق و ربنم
 3! دراد تیمها [تقولوا زمانه] هیضه

ی ملاء بناج زا زمانه درمش کبسه تیاکد فورعم

زای کی به بق لعم هک میدوب ی دقع س لجم رد ام
 دوبرهظ مهم ی املاء و فیراعم و نینونعم
 ی ضعب؛ دوشی م اشع و برغم زمانه ع قوم [ی تقو]
 می ار ناش زمانه و دنوری م ناتسود و اقفر زا
 به ی تقو. دندرگی مر بس لجم به هر ابود و دندناوخب
 [س لجم بحاص] ض ارتعا اب، دنیا ی م س لجم
 هک تسا هدیسر اجنا به هیضه! دنوشی م هجاوم

1. 118 - 124 ص، 4 ج، تعیثلا لئاسو به دوشد عوجر

2. 190 ص، 3 ج، یربطلا خیرات؛ 173 ص، 8 ج، ملسم حیحص

3 ج، قیاهنا و قیادبلا. 304 ص، ن تقلاب فیرعتلا ی فن نملا ب فیرشتلا
 7 ص، 1

دراد تیمها ردقنیا هک - ار تقولوا زامن اشیا
می ضارتعا هکلب، دنناوخی من اشدوخ اهنتهذ -
[تعا س] عبر کی ؤزادناه امش ارچ: «دنگ
دیاب دنیایم رود هار زاهک اهن امهم نیا؟! دیتفر
»! دنوشی یاریذپ

تیمجنیا هبتدوخ درادی لاکشا هچاقآ بخ
می سکره، تسا برغم زامنم قوم: «نک ملاء
نامیاج رسه رابود ادعب، دنناوخب ار زامن دهاوخ
فیعض و هبنجمک ناسنا ردقنیا؟! «میدرگی مر ب
و ساسحاش وختسد ناسنا ردقنیا؟! هدار لآ
!؟ لی وه

هک تسا تهجنیا رطاخب شاهمه اهنی
تروصبه لئسم طقف و هتفر نیب زاهیضه تیمها
هک هدمآردی نکه مذلاء ی ربی داء فیلکت ناردگ
لئسم نیا یاروامی بلطم و هیضه چیه لاصا
نیا زاترابه لئسم طقف؛ درادن دوجوی داء
! میداوخب زامنم تعکر و دهک تسا

دنکیم ضارتعا هکی یاقآ نیمه تقونآ
دنکیم لقد، «دوشی یاریذپ دیاب و هدمآ نامهم»
اشامت ملیف تشادوا و دشیم اضقتشادش زامن
هدمآ نامهم تیاربم ه [اج] نیا رگید ایآ! درکیم
لابنیا زارخآ!؟ یکی یاریذپ وازی هاوخیم و
می هچوت هبروُص نیا ندرک اشامت و ندرپ
راک دننام، دوب نامز نیا رد ربمغیپ رگا!؟ دنهد
نامز نیا ردق داصد ماما رگا!؟ دادی م حاجنا ار وت
دادی م حاجنا یهدی م حاجنا وت هکی لمع نیا، دوب
دوشد اضقتش زامن!؟ درکیم اشامت ار اهملیف نیا و
اشامت لابتوف، دنک اشامت نز، دنک اشامت ملیف هک
دوشرود تیعاو و هیضه زاناسنا ردقنیا!؟ دنک

دارفا هذ!؟ یسکه چه من آ! دسر ب اجنیا هبراکه که
!ماوع

رد طوقسد تاء، نید تاروتسد ندرمشد کبس منهجش تآ

کی! دنکی م ادیپ توافقت هئسم هک تساجنیا
تمدخ رد لاسد هاجنپ هکی درف: دینیبی م هبترم
شتآ هبور اب تساتیدلها بتک و قداصد ماما
رَبْزَا ار رَه هکی ماوع درف کی و دتفای م منهج
رَهْزِيْ اَمْكَ رَهْزِيْ اُهْبَلَقْ نِ كَلُو، دهدی مند ص یخشت
روطنامه دشخردی م وال د [ی لو] «**؛ ح ابصملا**
رد دنربی م ار [ی ماء] نآ «! دشخردی م غارچه که
ی م منهجش تآ هبور ابار وا [ی لو]، نیلعی دعا
!تساتمه س اسار ب همه آهنیا! دنزادنا

بارطضا زای یاهر و کولسد رد توکسد ریثات

هک تسا ماسلا هیلع قداصد ماما زایاورد
:دومرف

اذا ف، اتکاسد مادام انسخم بتکید لجرلا ن انيسم اما و انسخم اما بتکيد مکت

هبراراکوکیند وزجار وا مکنلام، تسا هتسبش نابز و تسا تکاسی تقو اتن اسنا
باسد هبراراکوکیند وزجا ای، درک تبحصد هبور شد هکنیمه اما؛ دنروآی م باسد
«!ناراکهانگ وزجا ای دنروآی م»

[دیاب] ناسنا! تسا بیجعی لیخ توکسد نیا

¹: 422 ص، 2 ج، یفاکلا

لْجِرْلَا دَجَتْ: موی تاذ انل لاق... ماسلا هیلع الله دبعی بی ن ع ورمع ن ع
مِلْظَمًا لِيَلَا نِمَ اَمْلَظْ دُشَا اُهْبَلَقْ وَا عَقَصِمَ اَبِيْطَخْ، وَاو لا و مِلَابِيْ طَخِيْ لا
اَمْكَ رَهْزِيْ اُهْبَلَقْ وَا هِنَا سَلِبِ اُهْبَلَقْ يَفَا مَع رِبْعِيْ عِيْطَسِيْ لا لْجِرْلَا دَجَتْ وَا
: 322 ص، 2 ج، ن آرق توکلم رون «**؛ ح ابصملا رَهْزِيْ**

تساتیاورد ماسلا هیلع [قداصد ماما] الله دبعی با ترصد زاورم عزا
نخسرد هک دیبایی م ار ی مدرم امشد: دنتفگ ام هبور زور ترصد... هک
مابتشا و او ای و ملا نوچمه، فرح کی ردی تد هک دنداتسا نانچ ن تگ
لسلم روطه ای و، توصلای روهج ای و، غیلد دنتسه ی بیطخ. دنکی مند
تسار تکیراتن اشبلق اما، دنناوخی م هبطخ ناسلا تنکلاوش اعتران و دب
هک دنرادنی یانوات هک دیبایی م ار ی مدرم امشد نینچمه و. کیرات بشد ز
غارچه نوچمه ناشبلق اما، دنروآ نابز رب دنراد تید رد ار هچنآ
«: دهدی م روزن اشخرد

²، ص اصتخلا؛ 178 ص، ل ماعلاً باوژ؛ 116 ص، 2 ج، یفاکلا
رداصم رد فلاتخا یردق اب. 232 ص

رو بجم ناسنا رگم! دشاب ت کاس و دنکذ تبحص
 هک ی دارفا مینیبی م اذل!؟ دنزب فرحاً امئاد تسا
 سفند و هتفشاً سفندی اراد، دننکی م تبحص دایز
 مک هک ی یاهنآ اما، دنتسه ی بارطضا و ش یوشترپ
 ؛ دنرپوت؛ دنراد ی نیگنس و تناتم، دننکی م تبحص
 هار ل ها ی لیخ هک دشاب ی دارفا ولو! دنتسین ی لاذ
 ی مذر یگل داهنآ اب تبحص زاناسنا. دشابند [ادخ]
 دوشد.

نآ مینیبی م، دننکی م تبحص ی لیخ هک اهنا ی لو
 ی م ریثات مه ام دوخ ردن اشبار طضا و ش یوشد
 نیا اجنیا» : دنزی م دوخید فرح ش اهمه. دراذگ
 اجنآ، دش هزلز اجنآ، دش روطن آ اجنآ، دش روط
 ! دش هک دش بخ «! دما لیس اجنآ، دش بارخنیمز
 اهت تبحص نیا و ت لایخ نیا!؟ مینک راکه چ
 و دنک تکردن اسنا دراذگی مدهک تسا ی یاهزیچ
 دورب لایان اسنا دراذگی مند

مرکا ربمایپن ایبرد توکسر ریثات

مّلس و هلاّ و هیلع الله ی لصد مرکا ربمغیپ

دندومرف

رگا¹ عَمَسَا ام مُتَعَمَسَدَ وَ ی رَأ ام مُتِیَارَ لَ مُکِبُولَقَ ی فُجِیر مَتَ وَ مُکَمَلَاکَ ی فَرِیثَکَتَ لَوَا
 ،دوبذت سامشل د رد امئاد هک ی یاهش یوشد و اهجالاتخا نآ و ،مِلکَتَ وَ تبحص ی دایز
 هک ی بارطضا و ش یوشد نآ ،تسا تکردن لاجردن اتسفن رد امئاد هک ی دلایخ نآ
 [دوشی م ثعاب و] دیتسه نابیرگه بتسد نآ اب امئاد و دراد دوجو ناتلد رد هشیمه
 مینیبی م نهک ار ی نآ (دهدذتسد [امشد] هب، تسا [مزلا] تکردن یارب هک ی شمارا
 «! دیدینشی م مه امشد مونشی م هک ار ی نآ و دیدیدی م امشد

² دندخبن م رب ق د رسی نیبزرگ *** دندش وگو و دندب مشچ و دندببلا

لاوز فوخزو دوسو نایز زو *** لایخ بوکدگلا ز زورهمه ناج
 رفسد هارن امسای وسه ی ذ *** ر ف و فطلا ی ذش دنامی م افسد ی ذ

³ لاقم و اب دئک و دیما دراد *** لایخ زانمئاد هک دشابن آ هتفخ

¹ ج، دمحا دنسم؛ 39 ص، بابلا تبا هلاس؛ 270 ص، 5 ج، نازیملا
 فالاتخا ی ردق اب، 39 ص، 5

² لابقا، ادرف رعاش ی اون ***. بتسازجم تید ود زان هتفرگرب
 32: ص، یروهلا

دندب خرچ رب و تر کف دسر ات *** دندببلا و دندبش وگو و دندب مشچ
 50: ص

دندخبن م رب ق د هار ی نیبزرگ *** دنمشوه ی اشگ بلا و شوگو و مشچ
³ 22: ص، لوا رتفد، (ی دزیر ذآ) ی ونعم ی ونثم

و مینارورپی م لایخ نامنهد رد شاهمه
 نأ ، مپهدی م ماجنا ار راک نیا» : مینیچی م همانرب
 نأ «... میوگی م ار نیا ، مپهدی م ماجنا ار راک
 نامتلا یخ نأ اب ، رگید میراد مه دیما نأ به تقو
 قشع و ندرک تبحص و لاقم به مینکی م عورش
 و لسع یوبس نامه هیضه ! ن تفر رو و یزاب
 اصد اب هصلاخ هک تسا ی یادخه دنب نأ و ن غور
 ههک ش غور و لسع یوبس نأ به دز نانچ
 زیچی لیخ لایخ نیا ¹ ! تخیر اهن غور و اهل سع
 !تسا ی بیج

نیر یاس اب ایلوا فیلاکت توافت

مّلس و هلا و هیلع الله ی لص مرکا ربمغیپ
 :دندومرف

**مُكِبُولُكِي فِ جِجِرْمَتِ وَ مُكِمْلَاكِي فِ رِيْشَكْتِ لَوَا
 2. بُعَمَسَا ام مُتَعَمَسَا وَ لِي رَا ام مُتِيَارَا**

فی فیلاکت تسا ن بیرقم و ایلوا ی ارب هک ماقم نیا
 می م قرفام فیلاکت اب هک دراد دوخ به صوصخم
 کی اهنأ ؛ دندراد فیلکت مه اهنأ هر خلا اب . دنک
 ناسنا هچره . میراد ی لئاسم کی ام ، دندراد ی لئاسم
 و رتقیقد ش لئاسم ، دورب رتلا اب و دنک تکرحد
 به عجار ی تد هک تسا بیج . دوشی م رتفیظ
 :دیامرفی م ترصد هک میراد مرکا ربمغیپ دوخ

¹: 357 ص ، (ی شنم الله رصن هجرت) همد و هلیک

ره و دود بهیاسمه وا اب ؛ ی تخورف دهش و ن غور هک ی ناگرزاب و دود ی درماسراپ هک دنامدروا
 ، ی درپ راک به نأ زا ی زیچ دهان . ی داتسرف توف ش یوخ تعاضب زا و ا ی ارب راورداری زور
 کی . دش ری یوبسی گنسهأ به . ی تخیوآی م مناخزا ی فرط رد و ی درکی م یوبس رد ار ی قاپ
 مناوتب مژد هه به تسوبس رد هک تعاضب نأ ” : هک دبشیدنای م و تسیرگنی م نأ رد ی زور
 ارم و دیا دیدپ اهمر ناشیا جیاتنزا و دنیا زی بی هام چنپ ره و مرخ دنفسوگ چنپ نأ زا و تخورف
 کشلا . مه اوخیدگرزین ادناخزا ی نز و منادرگ متخاسب ش یوخ بابسا ، دنفا مامت ی راهظتسا نادب
 دیامن ی دژمت رگا دشکری لاب نوچ ، ش مزومایب بدا و ملع ههه و مهنش و کین مان ، دیا ی رسپ
 “ . میامرف بدا اصد نیب

هشیدنا نیا و دیشک ی اج نادب تَمَهْدَنیا و دش یوق نانچ ترکف نیا
 یوبس رب تلفغ رسزا و تفرگرب اصد ماگان هک تشگ ی لوتسم نانچ
 دورف وا یور رب مامت دهش و ن غور و تسکشبل احرد ، دز متخیوا
 « . دما

²: 39 ص ، بابلا بلا هلاس . 626 ص ، 36 ج ، دمحا دنسم

مَوِيلٌكَ اللَّهُرُفَعْتَسْلًا يِّنَا وَ يَبْلَقُ يُّلَعُنْ اَعْيَا هَنَا

1. هَرَمَن يَعْبَس

کریچ ارم بلق هک درذگی نم یارب ی تلاح و دیایم شیی ی تاقوا زور نایم رد»
داتقه ، ترو دک نأ عفر یارب نم ؛ دوشی م دراو نم بلق رب ی ترو دک ، دریگی م ارف
«منکی م رافغتسا [هترم دصدا] هترم

نآ زا ی یکی رگا !؟ تسا ی رافغتسا هچ نیا
ملاء هامت ، دننک میسقت ملاء همه هب ار اهترو دک
!تسا ترو دک ربمغیپ یارب اما ؛ دوشی م رونم
ایلوا هئیطخ هب عجار هک ی رسد بارطضا ی نعید
تا ذ ماقم زا ی طخت نیر تکچوک .² دنیا مرفی م
تا ذ ماقم هب هجوت زا لیم نیر تمک و راگدرو ری
هک تسا ی بند مرکا ربمغیپ یارب راگدرو ری
و دنک رافغتسا بند زا دیاب نأ هطساو هب ربمغیپ
اجک وا . دهد رارق هجوت ل ادر د ار ش دو خ ا مئاد
!؟ اجک ام و

هکلام ن دو ب فالکم

ی فیلکت ی سکره یارب [هک] باسد نیا یور
هداد رارق هکلام یارب دنوادخ هک ی فیلاکت ؛ تسا
هکلام دو خ تایتید و تانوئش یاضتقم ، تسا
ن آرق هیا رد ام رگم ؛ دنراد فیلاکت م هاهنا . تسا
لِوَقْلَابٍ هَنُوقَبَسِي لَا * نَوْمَرَكْمُ دَائِعِ لَبٍ : میرادن
ادخ رما هب هکلام [ی نعید] ³؟) ن ولْمَعِيَهَرِ مَّابِ مْهُو

1 تازاجملا ؛ ی لائلا ررد زال قد هب ، 320 ص ، 5 ج ، لئاسولا کردتسم
اب ، 260 ص ، 4 ج ، دمحا دنسم ؛ فلاتخا ی ردق اب ، 351 ص ، هئوبنلا
فلاتخا ی ردق

2: 97 ص ، هعیرشلا ح ابصم

«قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: .. هَبُوتَ وَ رَسَلَا بَارِطِضَا نِمَّ عَائِبِنَلَا هَبُوتَفَ ..
وَ سِيفِنَتِلَا نِمَّ عَائِفِصَلَا هَبُوتَ وَ تَارِطَخَا [تولت] نِیولت نِمَّ عَائِلولَا
... بونذلا نِمَّ ماعلا هَبُوتَ وَ یلاعت الله رِیغِب ل اَعْتِشَلَا نِمَّ صِاخَلَا هَبُوتَ

164: ص ، 7 ج ، ی سانشداعم

س فذی گدولا زا ایلوا هَبُوتَ و ؛ ت سا هنا رسد بارطضا زا ن ارمایید هَبُوتَ»
ی تحار بلط و ی یادز هصغ و م غزا عایفصا هَبُوتَ و ، رطاوخ هطساو هب
زا ، م اوع هَبُوتَ و ، ادخ ریغ هب ل اَعْتِشَا زا ص اوخ هَبُوتَ و ؛ تسا ندرک
«تسا ناهانگ

3: 252 ص ، 1 ج ، ی سانشداعم . 27 و 26 هیا (21) ایبنا هروس

هدارا و ادخ راتفگ زا و ، دننسه ام مرکم و راوگرزب ن اگدنب ن اگتشر ف»
«دننکی م لمع ادخ رما هب و دنریگی مذ تقبسد وا

زا و دنریگی مذ تقبس ادخ رما رب ؛ دننکی لمع
 ی مذ هیام دوخ زا و دننکی مذ هفاضا ی زیچ دوخ
 ی مروتسد اهنا هب هچنا . دایز هذ و مک هذ ؛ دنراذگ
 کاردا هؤ حذ . (ن و لمعی ه ر مآب مهو) ، دسر
 هک امدرک ضرع [لابق] ار هکئلام رد تاروتسد
 هب و دننکی م ساسحا ار ی رما دوخ دوجو رد اهنا
 دننکی م تکر ح ت مس ن آ

ی صخش هک تسین نیا فیلکت و روتسد همز لا
 ماجنا و دهد ماجنا ار ش فلاخ دشاب هتشاد تردق
 ی ارب هچنا . دشاب ی شمثم ناسنا زا فلاخ نداد
 ؛ تسال عفرد هدارا و رایتخا ، دننکی م نایب فیلکت
 رایتخا اب ار ل عفد ناوتب ناسنا هک تسان آ فیلکت
 ار ی لمع ی دوجوم ای ناسنا رگا . دهد ماجنا
 فیلکت اجنیا رد ، دهد ماجنا اروبجم و ا رطضم
 دنتسین روطنیا هکئلام ؛ تسین

هکئلام درمت مدع تاء

ی مذ ماجنا فلاخ لمع هکئلام هکنیا تاء
 [هکلب] ؛ دنراذد تردق اهنا هک تسین نیا ، دنده
 ه مات تیلعف هب دوخ ی دوجو هذو دحم رد اهنا نوچ
 کی ؛ تسا هتسب اهنا ی ارب فلاخ باب ، دناه دیسر
 و دننیبی م ار تحلصم ن آ طقف و دنراذد ر تشیب هار
 نودب اهنا ایآ هکنیا اما . دننکی م تکر ح ن آ تمس هب
 نیا ، هدارا اب ای دنده ی م ماجنا ار لمع ن آ هدارا
 رایتخا و هدارا اب اهنا اعطق . تسای رگید بلطم
 ی مذ ناطیش لااو ؛ هدارا نودب هذ ، دنده ی م ماجنا
 نودب هکئلام « : تفگی م و ، دنکض ارتعا تسناوت
 مهن م هک ی درکی م ی راک بخ ؛ دنداد ماجنا هدارا

¹ و ی نیوکت تیلو ، ملسا ی نابم ، ی نارنخس ، ی حو بتکم تیاس
 8. س لجم ، ی غیرشت

«مهد ما جانا هدارا نودب»

اهنا تکر د تیفیک و هکلام رد تیلعف ی انعم

ألحرم هب اهنا اهتتم، تسه فیلکت هکلام رد
اهنا یارب لهج تاهج ی نعید؛ دناه دیسر تیلعف
هکلام بتارمهلسد رد. تسای فتنم و دودسم
ألحرم رد لیئاربج، نییاپ هکلام ات برقم
ی دوجو ألحرم رد رتن نییاپ هکلام، دودخ ی دوجو
هرادا ی دسته کی اهکلام هب ات روطنیمه، دودخ
رضنه طقنزا اهنا مامت، دنراد ار کلم ملاعر یبیتو
هدیسر تیلعف هب دودخ ألحرم رد، لامک هب ن دیسر
روصتم ی رگید تیلعف اهنا یارب رگید و دنا
تسیند.

هذ، ی ضرع ألحرم رد ریس رضنه طقنزا هتبلأ
هکی کلم؛ [دنک تکر د ناوتی م] ی لوط ألحرم رد
هب ن دیسر رضنزا، دراد رارق نییاپ ألحرم رد
لیئربج هب ار ش دودخ دناوتی مذ هاگچیه لامک
و به او م رد تکر د رضنه طقنزا ی لو، دناسرب
ن آرد راگدرو رپ تار و هظ رد ریس و ی هلا تامعذ
اهنا - دنیوگی م ی ضرع تکر د ن آ هب هک - ه ل ح ر م
تکر د دناوتی م و دنراد اج ای هانتی لا ام ی لا
دینک.

ن آ رد لهج، دنتسه هکی اه بر م ره رد ی لو
رضن نیا زا و تیلعف رضنزا هکلام اذل. دراد نه ار
مات دناه دیسر تلصم ص یخشت ألحرم هب اهنا هک
زا ریغ راگدرو رپ رماوا رد نوچ و دنتسه
اب اذل، دینکی مذ دهاشم ی رگید زیچ تلصم
ام ی لو. دینکی م تکر د رما ن آ فرط هب اییر ما

¹(ق ق م). تیاهنی پ ات

ی‌تحلصم دجاو ام فرط کیزا؛ میتسینز روطنیا
 رظن رد ما کدا ی‌ار بدل اعتم راگدرو ری‌هک میتسه
 فعض طاقتن وچر گیذ فرط ز او، تسایه تفرگ
 دوشی‌م‌ت‌عابد ل‌هجن‌آ، دراد دوجو ام رد ل‌هجو
 هدیدن ار ی‌تحلصم تا هجن‌آ تا قوا زای‌هاگ‌هک
 اب‌اهنأ؛ دنتسینز روطنیا مکنلام ی‌لو. میریگب
 هب‌دنوادخ‌هک ی‌ل‌اعفا [ت‌مسد] هب‌دارا و رای‌تخا
 هک ی‌رماوا [ی‌وسد] هب‌و ده‌دی‌م رارق‌اهنأ ه‌دهع
 اهنیا. دنتکی‌م‌ت‌کرد دنتکی‌م‌رما ار اهنأ دنوادخ
 لَا * نَوْمَرَكْمُ دَائِعٌ لِّبِ (تسا رای‌تخا اب‌همه
 رد اهنیا؛) نَوْلْمَعِيْهِ رِمَّابٌ مُّهُو لِوَقْلَابٌ هُنُوْقَبْسِيْ
 رگیذ و دنتکی‌م‌س‌اسدا ار تحلصم، دودخ دوجو
 دنتیبی‌م‌ذ‌دوخ‌رد ی‌فلاخ‌هار

اهنأ ل‌هجو اب‌مکنلام تیلعف ع‌مج‌هجو

هب‌ن‌دیسر رظن ز او هک دنتسینز روطنیا مکنلام
 [ه‌کلب]؛ دنشابه‌دیسر مات‌ه‌ل‌حرم هب‌ی‌م‌اع‌ب‌لاطم
 ه‌ل‌حرم هب‌ه‌ب‌ترم نام‌ه‌رد ل‌هجو و تیلعف رظن ز او
 مکنلام نیمه‌اند. ق‌لطم روط‌ه‌ب‌ه‌ذ، دناه‌دیسر مات
 ی‌م‌ض‌ارت‌عا ل‌اعتم دنوادخ هب‌م‌دا ت‌قلذ ع‌قوم‌رد
 لِكِفْسَيَوِ اُهْيِفُ دِسْفِيْ نَمِ اُهْيِفُ لِعَجَّتْ اَوْ لَاقَ (دنتک
 نیا رد هک ی‌نکی‌م‌قلذ ی‌م‌دا ی‌راد و ت«¹؛) ع‌ام‌دلاً
 زا [ه‌ک] تسایه مولعم‌س‌پ «. دنتک داجیا داسف‌ایند
 علاط‌ارگا؛ دندراند علاط‌او رب‌ذ‌م‌دا ت‌ایصوص‌ذ
 ه‌ل‌حرم‌ردن‌وچ‌ی‌لو. دندرکی‌م‌ن‌ض‌ارت‌عا، دنتشاد
 راگدرو ری‌رما دننادی‌م، دناه‌دیسر تیلعف هب‌دوخ
 زای‌شان هک تسایه مات‌ی‌رما، ه‌دجس هب‌ت‌بسن

¹: ه‌قیلع‌ت، 151 ص، 11 ج، ی‌سانشم‌اما. 30 ه‌یأ (2) ه‌رق‌ه‌روس
 داسف‌هک ی‌هدی‌م رارق‌ار ی‌ناسک‌نیمز ی‌ور‌رد و ت‌ایأ: دنتفگ مکنلام
 «؟ دنتزیرب‌اهن‌و‌خ و دنتک»

هشدخ یاج و تسا راگدرورپ ماقم و تحلصم
 هدجسد ،مء مدء دوجو اب هكئلام ءمه اذل ؛درادن
 اب بتیلعف هب ندیسر دنیوگی م ار نیا ؛دننکی م
 هكنیا دوجو اب و دندادی من ار رسن آ هكنیا دوجو
 نوچ ی لو ،درک هدجسد دیابن ادخ ریغ هب دندادی م
 دننکی م هدجسد ،دیآی م رما

رد هكئلام اب س یلبا توافقت و تهابش هجو مدآ هب هدجسد ءیضق

ی م رهاظ س یلبا و هكئلام نید قرف اجنیا و
 دیاب [ی لو دندادی من [ار ناسنا رسد] م هس یلبا ؛دوش
 رماوا هك ی نادى من و ت م ه ار نیا ایآ [:تفگ وا هب
 هشدخ یاج و تسا ی بوبر ماقم زا ی شان ادخ
 رماوا دیاب هك ی رادن ربخ و ت !س یلبا یا !؟ درادن
 هك میراد [تیاور رد] !؟ درک ت عطا ار ی هلا
 ضارتعا نوچ ؛دندوبن فقاو رسن آ هب هكئلام
 هطقن نیا رد س یلبا م ه و هكئلام م ه .¹ دننکی م
 و رسن آ هب و د نیا زا مادكچیه هك دندوب كیرش
 هكئلام ن آ ل احد نیء رد ؛دندوبن فقاو ت قیقح
 نیا رطاخ هب ن آ !درک درم ت س یلبا و دندرک ت عطا
 رظن فرصد راگدرورپ رما [زا] س یلبا هك دوب
 دیوگی م وا هچنآ هب بت خادرپ دوجسم ن آ هب و درک
 تسا ش لباقم رد هك ن آ هب [هكلب] دنکی من هجوت
 !دنکی م هجوت

ت عطا و درم ت ءشیر

نیم هر د همه و امل اكشا و تسا بیجعی لیخ
 ءیحان زا رما نیا هك دنکی من هاگن !تساج
 نیا هك دنکی م هاگن [هكلب] ؛تسا راگدرورپ
 ی من هاگن ؟ هن ای درک هدجسد وا هب دیاب ایآ و تسیک

¹ 56. ص ،ی فوكلا تار ف ریسفت

تسا هداد هدجسد روتسد وا هب یسک هچ هک دنک
دیاب یسک هچ هب هک دنکی م هاگن نیا هب [هکلب]
!دنک هدجسد

نآ هب رظن، دندرک هدجسد مدآ هب هک هکئلام
فرطنآ هب رظن ناسنا ی تقو اذل. دنتشاد فرط
فیلکتوا هب هچنآ و هبژومام نآ رگید، دشاب هتشاد
هب رظن نوچ؛ دشاب، دشاب دهاوخی م هچره، هشد
تسا فرطنآ

«!هدب ماجنا ار راک نیا ورب» :دنیوگی م
[م]. دهی م ماجنا، تسافرطنآ هب رظن [نوچ]
نآ هب رظن نوچ «!هدن ماجنا ار راک نیا» :دنیوگ
ش رظن ناسنا رگا اما. دهی مذ ماجنا، تسافرط
فرطنیا هب دهاوخب و دنادرگرب فرطنآ زا ار
یارب ار راکن لاف» :دنیوگی م ی تقو، دزادنیب رظن
ماجنا هک یارب» [دنیوگی م]، «هدب ماجنا تقیفر
نم ارچ؟! درادن اپ و تسد ش دوز رگم؟! مهد
لخاد! دهد ماجنا دناوتی م هک ش دوز؟! مهد ماجنا
همه «!؟ مهد ماجنا ش یارب نم؛ تسا هتسشن هناخ
یور رظن ی تقو! دیای م فرطنیا یور رظن ش
، هلماجم، حماسم، لاکشا، دمآ فرطنیا
هب ار رظن بخ! دوشی م عورش داریا و ضار تعا
راکه چ هیضه فرطنیا هب وت! نادرگرب فرطنآ
!؟ یراد

تعاطا، دنتشاد فرطنآ هب رظن هکئلام
دش بارخ ش راک، درک مدآ هب رظن س یلبا. دندرک
وت»¹ «ن یط نم هتقلخو رآن نم ینتقلخ»: تفگ و

¹: 148 ص، 2 ج، ن آرقه توکلم روند. 76 هیأ (38) ص هروس
وا و، ی دیرفآ ش تا زا ارم نوچ؛ متسه وا زا رتهب نم: تفگ ناطیش»
«!ی دومتقلخلگ زا ار

تسا رتلا ابش ماقم ش تا و ی دیر فاش تا زار نم
 .تسا کاخ زار تیوق ش تا رد تفاظلا و تقر
 فینک کاخ؛ تسا روندش تا و تسا تملظ کاخ
 و درک سایق هب عورش .تسا فیطل ش تا و تسا
 داد رارق مدآ لباقم رد ارش دوخ

مینکی من، نکذی یوگی م. مینکی م، نک مدجسی یوگی م و ت! مینادی من ام ایادخ: دنتفگ مکنلام اما
 ن جزا ریغ رگا . مینکی م، نک مدجس و ا هب یوگی و یرواید مه ن جز رگا، تسا لهدس مک مدآ هب
 ن ا هب رظن نوچ « مینکی من ار چونوچ ام؛ مینکی م ام، نک مدجس دامج هب یوگی و یرواید ار
 ی من تیافک ناسنا تیاده ی ارب ی یاهنته هب ملع مک تساجنیا و .تسا تسرد ن اشراک، تسا فرط
 اهنأ دوجو رد نوچ؛ دنتقای م مابنشا رد زابن کیلو، دندادی م و دنراد ملع مک ی دارفا اسبهچ؛ دنک
 .تسا هتفرگن رارق

درمتزا یریگولج ی ارب مدع تیافک مدع

دنکی م باطخ دوهید هب عجار دنوادخ

¹ (مُهْمَانِيَا نَوْفَرَعِيَا مَكُفُوْفَرَعِيَا بَتَكَلَا مُهْنِيَا نَبِيْلَا)

ی م تفلخم ربمغیپ اب هک (دوهید) ی دارفا نیا
 ی م ار ناشدوخ ی ا ههچ هک ی روطن امه، دننک
 «دنتخانشی م ار ربمغیپ، دنتخانشد

هچب تسا نکم ی سک ایآ! تسا بیج ی لیخ
 دنزرف تسا نکم ی سک ایآ!؟ دسانشد ارش دوخ
 رد هک ی دارفا مامت نایم زار!؟ دسانشد ارش دوخ
 هب تبسن ناسنا تفرعم دنتسه نیمز هرک یور
 و ی ئرم رد امئاد؛ رگید تسا رتشیبش دنزرف
 دیکات هلسم نیا رد دنوادخ ردقنیا .تسا شرظنم
 دوهید نیا هک ی روطن امه: دیامرفی م هک دنکی م
 ی م ار ربمغیپ، دنتخانشی م ار ناشدوخ ی ا ههچب
 مُهْمَمِ اقِيرَف نَائَو (دنتفری من راب ریز ی لو؛ دنتخانشد
 ق د اهنأ زار ی ضعب) ²؛ (ن و ملعید مُهَوَق حَلَّأ ن و مُتَكِّيَا
 تیافک ی یاهنته هب مدع «دنکی م نامتک و دنیبی م ار
 رما مکنیا هب تشاد مدع مه سیلبا؛ دنکی من
 !درکذل مع ی لو تسا عا ط ل ا ب جا و راگدروپ

روهظ و باذع لوزن ماگنه هبوت لوبق مدع
 گرم مئلاء

¹ 146. آیأ (2) هر قب هُروس

² 146. آیأ (2) هر قب هُروس

و ی سوم هیضه به عجان ن آرق رد هک ی امیا اذ
 رد؛ تسین تاء و تمکد نودب، میراد نوعرف
 لاق قرغلاً هکرداً اذاً نّح: دیامرفی م یانیا
 1. (ل یعراسا اوبب به تماء ی ذلاً لایهلاً لاهناً تماء
 دنیبی م و دوش قرغ دهاوخی م نوعرف ی تقو
 دیوگی م ماگنه نیا رد، تسا ی دج رگید هیضه
 ن آ به ل یئارسای نب هک ی یادخ ن آ به مدر و آن امیا»
 ی م و دیای م لیئر بج دعب «! دناه در و آن امیا ادخ
 ن م تنکو لبّ ت یصد دقو نلاء: دیوگ
 و ا ناهد ر بلین دور ی اهن جن آن زا 2؛ (ن یسقملاً
 و تلابق!؟ ی روآی م ن امیا ن لآ: دیوگی م و دنزی م
 3!؟ ی روآی م ن امیا ی راد لاماد؛ ی درکی م مانگ
 مینک رکف هیضه نیا به میهاوخب ام رگا لاماد
 ن آ رد نوعرف دراد لاکشا هچ بذا: [میوگی م]
 ی زابج ی سک اب ادخ رگم!؟ در واید ن امیا ع قوم
 و دنیبی م ار ی هلا باذع نوعرف نیا لاماد!؟ دراد
 ن امیا دهاوخی م و دوشی م ادیپ نیقی م ه شیارب
 ادخ ارچ!؟ درادن هدیاف دیوگی م ادخ ارچ؛ در واید
 هک تسا ی تقو ات هبوت هک دیامرفی م ن آرق ت ایآ رد
 ار ام باذع ی تقو؛ دناه دیدن ار ام باذع زونه
 ام اب ادخ رگم 4؟ دوشی م هتسب هبوت رد رگید دنیب
 اب باتکوب اسد س اسار ب ادخ رگم؟ دراد ی زابج
 ی م مانگ لاماد ات» [دیوگب] هک دنکی م راتفر ام

1: 21 ص، 2 ج، ی سانشداعم. 90 هیا (10) س نوپ هروس

هک مدر و آن امیا: بتفگ دروخی م بطوغ باقرغ لاکنچ رد هک ی تقو»
 «دناه در و آن امیا و ا به ل یئارسای نب هک ی سک نامه زج تسین ی نادخ

2: 22 ص، 2 ج، ی سانشداعم. 91 هیا (10) س نوپ هروس

رد و ی در و آن امیا هب تلابق ار ناهانگ هکی لآرد، ی روآی م ن امیا لاماد»
 «!؟ ی دودن ادسقم هروس زانیمز یور

3. 122 ص، 2 ج و 316 ص، 1 ج، ی مقلا ریسفت هب دوش عوجر

4. 85 هیا ردص و 84 هیا (40) رفاغ هروس

هش زاب تمشچ هکنیا اب دعب هب لاج ز ا ، ی درک
 تاهدند ، دیارد تمشچ ! منکی من لوبق زاب ، تسا
 !؟ «ی نک هبوت لابق ی تساوخی م ، مر ن

و بادع لوزن ماگنه هبوت ش ریذپ مدع تاء گرم مئلاء روھظ

هک تسا ی یاهب اتکب اسد و لئاسم اهنیا
 فرحنیا ز ارتلا اب هک ادخ ؛ تسام هب طوبرم
 بادع و دوش زاب شمشچ ی نموم ه دنبرگا . تسا
 هب و ارچ ، دروایدن امیا دهاو خد و دنیب ار باوژو
 رانک هدرپن لآ ب خ !؟ دنک لوبق دیابن ادخل یلد هچ
 [دیاب] ادخ ب خ ، تسا ه دید ار لئاسم م ه و ا و هتفر
 ی ارب ؟ دنکی من لوبق ارچ ؛ رگید دنک لوبق و ا ز ا
 :دیامرفی من آرق ز ا ی رگید هیا رد ادخ دوخ هکنیا
 ی دیدی م شاک ی ا «؛ (ر انلا ی اء او ففو ذ ا ی ر ت و ل و)
 ا ن ت ی ل ی ا و ل ا ق ف) «دناه داتسیا ش تا رانک اهنیا ی تقو
 هک ی تقو اهنیا» ¹؛ (ا ب ر ت ی ا ب ب د ک ن ل ا و د ر ن
 ، دنیب ی م ار ش تا بیهان آ و دناه داتسیا ش تا رانک
 ار اهنآ و دنیای م بادع هکنلام ن لآ هک دنیب ی م و
 ی ا «) د ر ن ا ن ت ی ل ی ا : دنیوگی م ، دنز ادنای م منهج رد
 رگید و مینک تشگز اب ایند هب و میدرگرب ام شاک

1: 77 ص ، 2 ج ، ماسلا هیلع اضرا رابخا نویع
 اضرا ی سو من بی لعن سطا ی بلا تلق بل ا ق ی نادمهلا دمحم ن ب م هار یا «
 رقا و هب ن ما دق و ن وعرف ل ج و زع الله قرغا لع ی ل ماسلا هیلع
ر ی ع س ا ب ل ا ه ی و ر د ن ع ن ا م ی ل ا و س ا ب ل ا ه ی و ر د ن ع ن م ا ه ن ل ل ا ق ه د ی ح و ت ب
ل ج و ز ع ا ل ل ه ل ا ق ف ا ل خ ل ا و ف ا ل س ل ا ی ف ی ل ا ع ت ا ل ل ه م ک د ک ل د و ل و ب ق م
 ک ی م ل ف ن ی ک ر س م ه ب ا ن ک ا م ب ا ن ز ف ک و ه د ح و ل ل ه ا ب ا ت م ا ا و ل ا ق ا ن س ا ب ا و ا ر ا م ل ف)
 ت ا ی ا ض ع ب ی ت ا ی م و ی (**ل ج و ز ع ل ا ق و** *) ا ن س ا ب ا و ا ر ا م ل م ه ن ا م ی ا م ه ع ف ن ی
 ا ه ن ا م ی ا ی ف ت ب س ک و ا ل ب ق ن م ت م ا ن ک ت م ا ه ن ا م ی ا ا س ف ن ع ف ن ی ل ا ک ب ر
 ی ذ ل ا ل ا م ل ا ل ا م ا ت م ا ل ا ق ق ر غ ل ا ه ک ر ذ ا (**ا م ل ن و ع ر ف ا ن ک ه و** * *) ا ر ی خ
 ت ب ص ع د ق و ن ا ل ا (**ه ل ل ی ق ف** * * *) ن ی م س م ل ا ن م ا ن ا و ل ی ن ا ر س ا ا و ت ب ه ب ت م ا
 ک ف ل ذ ن م ل ن و ک ت ل ا ک ن د ب ک ی ج ن د م و ی ل ا ف * ن ی د س م ل ا ن م ت ن ک و ل ب ق
 ه ی ا * * * *

85. هیا (40) رفاغ هروسد *

158. هیا (6) ماعنا هروسد **

90. هیا (10) سنوی هروسد ***

92. و 91 هیا (10) سنوی هروسد ****

دنیوگی م عقوم ن آ رد اهنأ «»! میوشد ی بوخ مدأ
 اوْهُنْدَامِلْ اُوْدَاعَلْ اُوْدُرْ وَّلَوُ) :دیوگی م باو ج رد ادخ
 مدأ و دنتشگی مرب ایند نیا رد اهنیا رگا¹! هذَّع
 جلی سکی اب ام ؛ میدنادرگی مرب ام ، دندشی م ی بوخ
 ! میرادن ی زاب

ار ی بلطم رگا هک تسا روطنیا ناسنا سفند
 ، دتفیدق افتای اهیضة ، دنکس اسحا ار ی زیچ ، دنیبب
 تایا رد اذل . تسا بوخلوا زور ودی کی نامه
 دنوشی م ی تشکر اوسد ی تقو² : میراد ام رایسب ن آرق
 سامتلا و هبانا همه ، دوشی م هدز ن افوط ی تشک و
 ی م هچام ، ی هدب تاجدار ام رگا ایادخ» : دینکی م
 راگنا ، دسری م لحاسد هب ن اشیاپ ی تقو «»! میوشد
³ !تسا هداتفیدق افتای اهلأسم لاصا

هب تمایق زا ی تقو هک میدوب روطنیا ام رگا
 ار ام ادخ ، میدشی م ی بوخ مدأ میتشگی مرب ایند
 نوچ [اما] . درادن جلی سکی اب ادخ ؛ دنادرگی مرب
 وت رگا : دیوگی م ادخ ، تسا روطنیا هیضة
 هچ ی ارب ! یوشی م روطنیمه هرابود ، ی درگرب
 : ییوگی م ن لاا هک ن وعرف ی ا وت !؟ منادرگرب
⁴ ، (ل ی ع ر س ا ا و بُ ب ه ب ت ت م ا ع ی ذ ل ا ل ا ا ه ل ا ل ا م ن ا ت ن م ا ع)
 ن م دیباید» : ییوگی م هرابود ، ی درگرب هرابود رگا

1. 27. هأیا (6) ماعناً هُروس

2: 209 ص ، 9 ج ، ی سانشداعم . 28. هأیا (6) ماعناً هُروس

تسد ی یاهر اک نامه هب هنیاره ، دنده تشگرب ایند هب ار اهنأ رگا و
 «دناه دشی هذن آ زا هک دندزی م

3: 65. هأیا (29) توبکنء هُروس

رَبْلًا ی ل ا م ه ا ج د ا م ل ف ن ی د ل ا ه ل ن ی ص ل ح م ا ل ل ه ا و ع د ک ا ل ف ل ا ی ف ا و ی ک ر ا ذ ا ف)
 (ن و ک ر ت ن ی م ه ا ذ ا

26: ص ، ی حو ق فا

ار ادخ ، دنیارد تکرده هب اهایرد لد رد و دنوشد راوسد ی تشکر رب ماگره هک دنانینچ مدرم نیا»
 ماگن آ و دنیامنی م دامتسا دصقم هب ندیسر ی ارب وا زا و دنناوخی م هانصلاخ و دوجو مامت اب
 هر سکی ، هدز اب تشب تاهجوت و تالاد و اهتساوخن آ مامت هب دندیسر ی کشخ هب تملاسه هک
 هتشادند دوجو ی بیغ تقیقد و ی لازیلا یوریند و ی یادخ لاصا ییوگ وت ؛ دنروآی م کرش ادخ هب
 «!تسا

90. 4. هأیا (10) سنوی هُروس

ود! یوشی مذی تسرد مدآ هک وت «! دینک ت دابع ار
 ی زور دنچ! ی گتم ل وازور ود! ی بوخل وازور
 دنچ؛ یراد هیرگ، یراد ی شوخل احد و درنگی م
 نامه و شآ نامه هر ابود، درنگی م هک زور
 ؛ میتسیند وت فلاء هک ام» : دیوگی م مه ادخ! هساک
 ، [ی شاب] بوخ زور ود، میرواید هیآ تیارب امداد
 ود، [میرواید] هیآ کی هر ابود؛ یرگر ب هر ابود
 [روط] نیا؛ یرگر ب هر ابود، [ی شاب] بوخ زور
 تَوَمَّسْلاً فِي ذَهَابِ نَمَّ نِيَّاكُو ﴿». دوشی مذ هک
 1؛ ﴿نَ وَضِرْعُمُ اهْدَعُ مُهُوَ اهْيَا نَ وَرُمِي ضِرّاً و
 هیآ کی [ی تقو] .تسا راگدروپ ت ایآ اهنیا مامت
 دوربو دریگبار نیا دیاب، دندهی م ناشدن اسنا هب
 ره هکنیا هن؛ دنکذ هاگزار شرسد تشپ رگید و
 هیآ کی هیناژ ره و هقیقد ره و زور

بوخل احد زای رادهگن هب ربمایپ روتسد

ای» : [دنیوگی م و] دنسری م ربمغیپ تمدخ
 ایند زای، میتسه امشد تمدخی تقو ام، الله و سر
 نیمه اما. میرادنل یامت ایند هب و مینکی م ضار عا
 دتفای م نآ و نیا هب ناممشچ و میوری م نورید هک
 میتشادل واک ی لادن آ، میوشی م دولاً ایند هب و
 : دندومرف ترضد «! دوری م نید زای

ار لادن آ دیاب! رگید تسای نیمه هیضق»
 2 «! یرادهگن

³ی دناشفر ب ملاء و د ره زای تسرد و د *** یدنامبی لادن ربش یورد رگا

1: 311 ص، 3 ج، ی سانالله. 105، هیآ (12) فسویئ روس
 هک دنراد دوجو نیمز و اهنامسآ رد ی ئاهناشد و ت ایآ رایسب هچ و «
 اهناشدن آ زای هکی لاحرد دنرنگی م و دنکی م رورم نآ رب هتسویپن اشیا
 ». دنراد ضار عا ق د یحو ت ی اهت ملاء و
 2: 424 ص، 2 ج، ی فالکلا هب دوش عوجر
 3: 136 ص، (فی لاء) ی دعس ن اتسلگ
 ی دناشفر ب ملاء و د زای تسرد رس *** یدنامبی لادن ربش یورد رگا

مامت رد بوخ لاد ظفد ورگرد تداعد زمر ی‌گذنزل حارم

تیلعف ماقم هب هک تسا هکئلام لاد، لاد نآ
ناسنا ی‌لو؛ دنتسه لاد کیرد هشیمه و دناه دیسر
هب ناسنا هک ی‌لاد نآ. تسا ریغت لاد رد اّمئاد
اذل. دراد هگن ش دودخ ی‌ار ب دیاب، دروآی م تسد
ایند نیا هب امشن دنادر گرب: دیوگی م اجنیا رد ادخ
هبوت و دینیب ار باذع رگا [س‌پ]؛ درادن ی‌اهدیاف
!دوشی م مامت تلهم و درادن ی‌اهدیاف رگید، دینک
و دینکی م هبوت و دینیبی م باذع [ی‌تقو] نوچ
هر ابود درنگی م [ک‌ه] زور دنچ، دیدرگی مر ب
هیضقل ابند! ناتدوخ ل و ا ی‌اج رس دیدرگی مر ب
ی‌مذ هک هبنتم! دینکی مذ ی‌ریگی و دیرگی مذ هک ار
، دیبوخ زور دنچ! دوشی مذ تر بعن اتیار ب و دیوش
!دیدرگی مر ب هر ابود

بوخ لاد ظفد مدع رد ناسنا تواقش هشیمر

دیاب ی‌لیخ اذل! تسا روطنیمه ام هّمه لاد
زا ی‌لیخ. دنامی مذ ناسکی ت لاد؛ میشاب بظاوم
، دنتشک ار **ادهشلا دیس** و دندما لاب رک رد هک ی‌دارفا
ی‌ضعبت لاد رد؛ دندوب ی‌بوخ ی‌اهمدا ادتبا رد
و دنداتسیای م لوا فصرد هک دناه تشون اهنیازا
اهنیا! دندرکی م زامذ هّماقا نینمؤ ملار یما رس تشپ
ابن یّفص گنج و ل مج گنجر د هک دندوب ی‌دارفا
¹! دندوب نینمؤ ملار یما

هک هشیمه، دنامی مذ روطنیا هک هیضق هشیمه
ی‌م هک تسا نیا! دنامی مذ ی‌قابل لاد کیر هب هلاس م

¹، حوتقلا؛ 198 - 195 ص، ن یفصده عقو هب دوش عوجر ه نومذن او ذعب
ج، خیر اتلا ی‌فل ماکلا؛ 28 ص، 5 ج، یربطلا خیرات؛ 207 ص، 4 ج
144 ص، 4.

ار نامتبقاء اذ هك مينك اعد دياب هشيمه :دنيوگ
 ؛دنيوگيم ار ش فلاذ ي ضعب هتبا .دنك ريخب
 رخآ زا همه ،يهلا» :ديوگيم الله دبع هجاوخ
 1 «!ي تشون هچ ميارب لوا هك لوا زانم ،دنسرت
 ي ليخ ؛تسا ي كي هئسم ود ره تروصره هب اما
 دنكي مذت وافت

ي وري م ايند زا هك ي عقوم نآ و هيضه رخآ
 مدآ ش يپ لاسد هذناپ دينك ضر فآلا و ؛تسا طانم
 اهراك هچ ،ديتشاد م ه ي بوخ قباوس ،ديدوب ي بوخ
 دصرد دصتسا نكمم نآ [اما] ،ديدركي م م ه
 !ديشاب هتفرگ رارق هيضه نآ ل باقم رد

ي گدنز لو ط رد رمشت لاد ريغت

تشاد هگزار وا اذ هك ي رمش بانج نيمه
 هب تبيلها ي ارب ار بئاصم نيا هكنيا ي ارب
 زا ي كي ناشيا ؟دوب هك دينادي م ،دروآ دوجو
 نيفص گنج رد نينمؤماريما رگشت ناراكادف
 كيرد !دوب هدركي تادهاجم هچ اعقاو !تسا هدوب
 نآ رد ناشيا هك ي ياهت داشر :مدناوخي م ي خيرات
 ي ريشمشت برض كي و هداد ناشد دوزا گنج
 ،دوب رتشيپ هدرخكي رگا هك دروخش تروصد هب
 !؟رتلاب نيا زا هيضه رگيد 2 !رگيد دشيم ديهش

اروشاع زور نايرج رد :دناهتشون ل تاقم رد
 س كچيه هك دوب هدمآرد ي تيفيك هب ادهشلا ديسد هئسم
 هب ندش كيدزن تئرج دعسد رمع دارفا زا

1: 663 ص ، 2 ج ، ي راصنا الله دبع هجاوخ ي سرافل ناسر هعومجم
 دهاوخ هچ ادرف هك دنسرتي م همه ،نيشيپ زور زانم و دنسرتي م نيسپ زور زا همه !يهلا»
 «تيفر هچ يد هك دنسرتي م الله دبع ،دوب
 2 ، 5 ج ، ي ربطلا خيرات ؛ 267 و 268 ص ، نيفصه عقو هب دوش عوجر
 ص ، 3 ج ، خيراتلا ي فل ماكلا ؛ 34 و 33 ص ، 3 ج ، حوتقلا ؛ 28 ص
 631 ص ، 2 ج ، نودلخن با خيرات ؛ 303

ن آ، لاجن آ، ماقم ن آ ی نعی؛ تشادن ار ادهشلا دیس
دوب هدرک ی لجن نانچ تیلو ماقم تمظع و رون
ناشیاپو دندما مه دارفا نیر تراکتیصعم ی تحه
ن بی لوخ، تشگرب و دیزرلسنا ن بنانس؛ دیزغل
هشعر ار شنذبو دمال ادوگرانکرد ی حبصدیزید
لامک اب و دما رمش نیمه اما تشگرب و تفرگ
نیا¹! داد ماجنا ار لمعنیا ییاورپی و تئرج
اجک هب اجک زاناسنا!؟ دهاوخم تواسق ردقچ
هلئسم! دنکل کوت ادخ هب یلیخ دیابناسنا! دسرب
میهاوخب ادخ زانیمه دیاب! تسامهم یلیخ
دنکریخهبار نامتبقاع

ادهشلا دیس سلجم رد؛ میرادی بوخل لادن لآ
هجوت تبیلها بناصم و ظعاوم هب و میاهتسشن
دوشی مادیپی ناکبو تقر و شوخل لاد مینکی م
!مینکبار ن آ عاقبرکف!؟ دنامی م یقابنیا ایآ اما
هداتفیند قافتا یهلئسم و تسابوخ هیضقه کن لآ
هن، میریگب رظن رد ار لاد یاقب دیابام؛ تسا
!تسامهم هیضق ن آ؛ ار دوحی لعفل لاد
ادهشلا دیس باکر رد دارفان دمایند ه شیر

ی م ار ی دارفا **ملاسلا مهیاء** تبیلها نیمه رد
رد دنتسناوتی م و دندوبن ادناخنیا وزجه مینیب
لا لاد! دندمایندو دنیا یید **ملاسلا هیاء** ادهشلا دیس باکر
ادهشلا دیس هب! تفگ م هار یزیچ ره دوشی مند
،ن یسد ای» : دندرکی م تحیصند **ملاسلا هیاء**
!میسرتی م وت ناج یاربام! ورن، نکذت کرد
و تردپ هب؛ دندرکی مند افو وت هب هفوک مدرم نیا

¹، **ملاسلا هیاء** نیسطل تقم؛ 112 ص، 2 ج، داشرلا هب دوشد عوجر
42 - 39 ص، 2 ج، می مزاروخ

ادهشلا دیس دناه درک لایخ¹ «!دندر کذ افو تر دارب
هک هدنام نیمه طقف؛ تساهنیا تحیصن رظتم
!دهدب شوگ ار اهنیا تحیصن

نَاک نَمَ» :دیوگی م ادهشلا دیس فرطن آ زا
،سَفَدِ اللّٰه عَاقِلٌ یُّلَعُ اَنْطُوْمٌ وَهُتَجُّهُمُ اَنِیْفٌ لِّاَنَابِ
هار رد] ار شنوخ دهاوخی م هکره²؛ **اَنَعْمَلِ حَرِیْفٌ**
،دراد ار راگدرو ری عاقل [دیما] هکره و دزیرب [ام
ی م تر ضد، «ورن» :دیوگی م اهنأ «.دیاید ام اب
،«دندر ادن افو مدرم» :دیوگی م اهنأ «!ایب» :دیوگ
مهمه ن م؛ دندر ادن افو منادی م» :دیوگی م تر ضد
«!منادی م ار اهفر دنیا

ادهشلا دیس زا لیقع ن ب لمسم یریزیت عاطا

تکرد تر ضد بنا جزا لیقع ن ب لمسم ی تقو
دندوب و ارمه هب دلبر فنود، دما هفوک هب و درک
زا [دلبر] و دره هار نیب رد و دندرک مگ ار هار
نیا زا ی کی رد لیقع ن ب لمسم. دندش فالتی گنشت
ادهشلا دیس ی ارب ی امان و دنیزگی م لز نم ءارق
ار رفسنیا ن م» :دیوگی م همان ن آ رد. دتسرفی م
،دریگی م قلعت امش ی آر رگا! دریگی م دبل اف هب
رفسنیا ی ارب ار رگید س ک و دیر ادب و فعم ار ن م
:دنسیونی م همان ش ی ارب تر ضد «.دینک باختنا

تکرد ای! ی اهدیسر تهیضق نیا زا مکنیا لثم»
«!دوشب دهاوخی م هچره، رگید س ک ای و رب ن کب

3

¹ ص 2، ج 2، داشرلا؛ 156 - 154 ص، فطلا تعقو هب دوشد عوجر
271 ص، 1 ج، می مزاوخذ، ماسلا هیلع نیسحلا نغم؛ 69 و 68 و 35
ریثم؛ 89 و 88 ص، 4 ج، ماسلا مهیلع بلاطی بالآ بقانم؛ 272 و
66 - 63 و 31 ص، فوهللا؛ 40 و 39 ص، ن ازحلاً
² 61 ص، فوهللا

³ 39 ص، 2 ج، داشرلا؛ 98 و 97 ص، فطلا تعقو هب دوشد عوجر
و 40.

شاد هب بذ . تفگی م تسار ل یقع ن با لمسم
دوب هدرک روطخ مه تسرد ؛ دوب هدرک روطخ
تسیچ تیعقاو هک دیدی م .

دیاب ن اسنا ، تسا تدهاشد ، هفیظو هک ی یاجنا
ار هفیظو ! دشاب دهاوخی م هچره ؛ دهد ماجنا
ماجنا ی هاوخی م ی لمع ره تقون آ ، هدد ص یخشد
ملاسلا هیلع ماما ی تقو . تسا ن آ رد تبحد ! هدد
، یوشد هتشک هچ ؛ ی و ر ب دیاب رگید ، و ر ب دیامرفی م
فرطن آ هب رظن دیاب ن اسنا نوچ . ی نامد هدنز هچ
دشاب هتشاد .

هک دندوب ی ضعب تید ل ها دارفا نایم رد
رهوشد ، رایط رفعج ن ب اللهدبع ! رگید دندماید
1 ! دماید و دیاید تسناوتی م ؛ دماید بنیز ترصد
ی باتکوباسد هچ اجنیا مینادی مذ رگید ام اهتتم
ن آ اب دیاب تسا ن ز هک بنیز ترصد هک تسا
و 2 دوشد دیهدش دیابش دنزرف ؛ دیاید ل اسدرخ دنزرف
، دیایدش دوخ رسد هب تراسا و بئاصم نیا دیاب
ی اهباسد کی اهنیا ! دیاید دیابش رهوشد ی لو
! تسا رگید

س ابعا ل ضفا ابا ترصد هضور

:دیامرفی م **ملاسلا هیلع** داجسد ماما

[**ی لاعت و کرابت**] **الله دنع س ابعا ی معن ان**
! تمایقلا مویء ادهشلا عیمج اهد هطبعی لزنم
رظن رد ار ی ماقم س ابعا میومع ی ارب ادخ»³
وا هب تمایق زور رد ادهدش عیمج هک تسا هتفرگ

1. 69 و 68 ص ، 2 ج ، داشر لایا هب دوشد عوجر

2. 107 ص ، 2 ج ، داشر لایا هب دوشد عوجر

3. فلاتخا یردقا اب ، 463 ص ، ق و د صد خیش ، ی لاملا

تسا ه دش ل قذ س ابعن با زا

دراو ی لیخ برع باسنا هب هک لیقع ن اشردارد هب ملاسلا هیلع نینمؤماریمای زور
ه ریشد و لیماف: دشابت ایصوصخ نیا ی اراد هک ریگن م ی ارب ی ن ز: «دومرف¹ دود
«دنشابی سرتد و کابی دارفا، دشاب ن اعاجش و ناگرزبا وا

زا امش هک ی تایصوصخ نیا: «دیوگی م لیقع
ی م ن اشدن م هب ی راوگرزبو ی درمیاپو ت عاجش
تفر «منیبی م بلاکی نبه لیبقة رد ار اهنیا، دیهد
لضفا ابا ترضد ردام، نینبلا ما اهنأ نایم زا و
ترضدن آ زال یقع دعب درک باختنا ار سابعلا
ی م ی تایصوصخ نینچ ل ابد ارچ: «دنکی م ل اوس
وا زا م هاوخی م: «دیامرفی م ترضد «؟ی درگ
ربمغیپ رسپ ا روشاع زور رد هک م رواید ی دنزرف
² «دنک تیامد ار

اهنت! دود ل بق زا اهاب اتکب اسد نیا ه مه
،دایز نبه الله دیب و دعس رمع رگشل ِ ی نارگن
[خیرات رد]. دود سابعلا ل ضفا اوبا ترضد
لابرک هب مکنیا زال بقن شو جلا ی ذن برمش: میراد
و دود هتسشن دایز نبه الله دیب ش یپ ی زور، دیاید
دندرکی م ی سررب و حرطم ار ی گنج ل ناسم
:م تفگ. دود ن ارگن ی لیخ دایز نیا: «دیوگی م رمش
ن یسد ردارب زا: «تفگ: «؟ی اراد ی نارگن هچ زا»
ب احصا نایم رد وا ردارب رگا؛ مراد ی نارگن
ن آ «!م تسین ن میا رگشل نیا رب ن م، دشاب ن یسد
ی ارب [هک] دندیشیدنا هراچ و دنتسشن تقو
ن اما نیا. دنرواید همان اما ل ضفا اوبا ترضد
رمش لد مکنیا هذ؛ تسا ه دود نیا رطاخ هب همان

¹ ل یابق دارفا و اههلیبق وا؛ دنراد ی ددعتم ی لیخ ل یابق [برع ن امدرم]
دود ملاء برع باسنا هب و ت خانشی م بوخ ار

² ص، بلأطلا قدمع؛ 405 ص، 38 ج، ل اقملا حیقتن هب دوشد عوجر
327.

مکنیاهن! دشاب هتخوس لضافاوبا ترضدی ارب
اجنآ رد رمش! دشاب شپ رد تيمجر هئسم
همان اما کی؛ دیر واید همان اما که درک داهنشپ
دندروآ

ماید رانک رد دیایم اروشاع بشد رد
:دیزی م اصد و دتسیایم **ملاسلایع ادهشلادیس**
«؟دنتسه اجکام رهاوخن ادنزر ف؛ **انتخا وئبنیا**»
؛دوبشردار برهاچ و لضافاوبا ترضد روظنم
ترضد. دوب بلاکی نب هلیبق زا رمش دوخن وچ
هب **ملاسلایع ادهشلادیس**! دندرکن ییانتعا
ار وت مکنیا لثم» :دندومرف لضافاوبا ترضد
می م هچ نیب و رب؛ هدی ار شباوج. دیزی م اصد
دادن اشنار همان اما رمش، دما ولجی تقو «. دیوگ
و وتی ارب دایز اللهیدیع، ریما فرط زا» که
اجنآ رد ترضد «! ماهدروآ همان اما تناردار
و اندیس کرتنأ! داب و تقو رفرب کاخ» :دیوگی
یاقا و دیس ایآ **!؟ مکنامای لجرخند و اناخا**
هب و وتن اما هب مییاید و مینک کرت ار نامدوخ
«!؟ دایزن بان اما

زا رگید ردارب ی ا» : **ادهشلادیس** تمدخ دما
زا رگید که دما ی تقو رد «! ماهدش ریس ی گدنز
ی قابی سک ترضدن آتید لها زا و باحصا
دلوا، دناهش هتشک ناردار ب مامت؛ هدنامن
هدنامن ی قابی رگید سک، دناهش هتشک **ادهشلادیس**
نم سپ، یورب و ترگا» :دندومرف ترضد. دوب
، یورب و ترگا **!؟ مشاب مرگتشیپی سک هچ هب رگید**
ی لیخ «! مهدی م تسد زا ار دوخی مرگتشیپرگید

¹ نیسطل تقم؛ 416 و 415 ص، 5 ج، یربطلا خیرات هب دوش عوجر
349 و 348 ص، 1 ج، می مزاروخ، **ملاسلایع**

درک رارصا و حاظا اما !تسا بیجء
،تسا نینچنیا هک لآاح» :دندومرف [ادهشلا دیس]
«!نک هیته ی بآ ل فطا نیا ی ارب

هعیر شدت مسه بو درادی مر بار هدیکشذ یکشم
رگشلا نآ اب هکنیا زا دعب .دنکی م تکر د تارف
ردقن آ ،هدمآ دورف ش ندب رب تاحارج و هدیگنج
هبی تقو :میراد هک دشل اخی بی گنشت زا ترضد
دوری م شتسد رایته خی ب ،دسری م تارف هعیر شد
شَطء رَكْذَف» ،درادی مر بار بآ ؛بآ فرط هب
بآ] «!دتفای م ادهشلا دیس ی گنشت دای¹ ؛نِیْسُحَا
ثیدد ش دوز اب ،دنکی م باطخ .دزیری م [ار
و ی اهدیسر تارف بآ هب و ت !بجء» :دنکی م سفند
زا دعب ی هاوخی م رگم !؟تسا هنشت زونه ن یسد
² «!؟ی ماشاید بآ ی هاوخی م هک ی نامب هدنز ن یسد
هب دنکی م تکر د و دنکی م رُپ بآ زا ار کشم
بسا زا هک دنکی م یراک [ن انمشد] .مایخ ت مسد
ش دیما رگید هکنیا زا دعب ،دتفای م نیمز یور هب
!دش دیما ان

لضفا و با ترضدش دنزرفی اثر رد نینبلا م
ار راعشا نیا هیندم رد دنیوگی م ؛دراد ی راعشا
:دناوخی م

دیلو دَیَع و طقم هسأرب *** بَیْصَأ ی نبیا نَع تْ أَبْنَأ
دَمَعْلَا بُرْض هسأرب *** لَامَأ ی لیش ی لَع ی لَیَو
³ اُدْحَأ کَنِم اِنْد اَمَل *** کَیْدِی ی فَا کُفِیْس نَاک وَا

مدنزر فرسرب نینها دومع اب مدینشد» :دیوگی م
نم دنزرف اب هک تشادنت ترضج ی سک ؛دندروا دراو
،ی لب» :دیوگی م باوج رد «!دنک یراک نینچ
ی اها تسد دندمآ ل و ا ؛تسا حیحص ،تسا تسرد

¹ 307 و 306 ،مومهملا سفند

² 281 ص (مرقم) م لاسلا هیاء نیسحلا ل تقم

³ 599 ص ،مومهملا سفند

هاگن آ، دش ت سدی ب هکی تقو! دندومذ عطق ار وا
«!دنتخاسد دراو دومع

هکی تقو. دما ماسلا هیلع ادهشلا دیسد دنیوگی م
الله و ن لا» : دز ادص، داتفا رد ارب ندب هبش مشچ
م رمکن لا! مردارب **بی تلید تآق و یرهظ رسکنا**
1 «!دش دیما اند میما رگید و تسکش

مُهَلَّلَا كِمِسَابِ! نَمِلَّاظًا مَوْقَلَايَ اَعِ اللّٰهُ اُنْعَطَ لَأ
لِهَا وَ دِمَحْمَقِّ حَبِ كَو جَرَدَوَ كُمِسْقَدَوَ كَو عَدَدَوَ
!الله ای، راهطلاً ای تیب

ار ام ات! زرماید و شخبید ار ام اراگدرورد
عیمج رد و فدع ملق! ربم ایند نیا زا ی اهدیزرماند
رد ار ام اراگدرورد! شکب ام لامعا میارج
اجرباپ و تباث ماسلا مهیلع همنأ میقتسم طارص
زا ترخا رد و ناشترایز زا ایند رد! رادی قاپ
و ماسلا اراگدرورد! امرقم بیصنی ب ناشتعا فشد
نیفلاخم و رافک! نک تیاند ترصد نیلمسم
افشد نیلمسم یاضرم اراگدرورد! امرقب بوکرسد
جر فرد! زرماید و شخبید اهنأ یاتوم! نک تیاند
زا ار ام! امرقب لیجعت ماسلا هیلع نامز ماما
ترصد نأ ی عقاو و ی قیقند نارای و نیرظتنم
!هدبرارق

اندلاوم جرفی فمُهَلَّلَا لَجَّعَ وَ هِلَا وَ ی بَنَلَابِ

دمحمل آ و دمحم ی اعل صد مهللا

1؛ 34 ص، 2 ج، می مزاوخ، ماسلا هیلع نیسطل لتقم: زا نوخام
و 41 ص، 45 ج، راونلا راحب؛ 68 و 67 ص، 3 ج، دوما عیباند
282 - 279 ص، مرقم، ماسلا هیلع نیسطل لتقم؛ 42